

Handreiking verantwoording privacy sociaal domein aan de gemeenteraad

Versie oktober 2015

Aanleiding

De kabinetsvisie [Zorgvuldig en bewust – gegevensverwerking en privacy in een gedecentraliseerd sociaal domein](#) beschrijft dat het college van B&W verantwoordelijk is voor de zorgvuldigheid van de gegevensverwerking die door of namens de gemeente plaatsvindt. De beleidsvisie stelt eisen aan de beveiliging en borging van de privacy door de gemeente. Het college is voor de wijze waarop het hieraan invulling geeft verantwoordelijk verschuldigd aan de gemeenteraad.

In de Kabinetsvisie staat hier het volgende over:

Dit kernpunt van de visie beoogt om de afspraken die gemeenten maken over gegevensverwerking en privacy transparant te maken en onderdeel van het lokale democratische proces. Voor zover de gemeente haar taken in samenwerking uitvoert, is het College ervoor verantwoordelijk dat gegevensverwerking is ingebed in een zorgvuldig proces van triage en dat hierover afspraken gemaakt worden met samenwerkingspartners. Cliëntorganisaties kunnen hierbij een adviserende rol vervullen. Door het College van B&W verantwoording af te laten leggen aan de Raad ontstaat zicht op de uitvoeringspraktijk en wordt deze controlebaar en evalueerbaar.

Eén van de veel gestelde vragen door gemeenten is welke onderwerpen in de verantwoording aan de gemeenteraad aan de orde moeten komen. Dit document is een handreiking met suggesties voor de inhoud van de verantwoording.

Handreiking

- Allereerst is het belangrijk om de gemeenteraad te informeren over het privacybeleid voor het sociaal domein. Zo wordt de gemeenteraad geïnformeerd over wat er in het sociaal domein ingericht wordt voor een zorgvuldige omgang met de persoonsgegevens van de burgers. Zie hiervoor het Stappenplan privacybeleid en voorbeelden van privacybeleid van gemeenten op www.vng.nl/isd.
- Vervolgens legt het college van B&W periodiek verantwoording af (bijvoorbeeld 1 keer per jaar) over de wijze waarop de gemeente de privacy van haar burgers in het sociaal domein waarborgt.

We raden gemeenten aan om de rapportage in te richten op basis van het Privacy-raamwerk:

1. Beleid

Verwijs in de rapportage aan de gemeenteraad naar het opgestelde privacybeleid waarover de raad al eerder is geïnformeerd.¹ Geef eventuele wijzigingen of aanvullingen op het beleid (door voortschrijdend inzicht) aan.

2. Governance

Neem in de rapportage op met welke partijen er afspraken gemaakt zijn over de verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein. Beschrijf ook de afspraken die zijn gemaakt over de verantwoording aan de gemeente door die partijen. Denk hierbij aan samenwerkingspartners in de uitvoering, partijen die gemandateerde taken uitvoeren, maar ook aan ICT-leveranciers.

Geef ook aan hoe de privacy gewaarborgd is voor taken die de gemeente zelf uitvoert. Hoe worden de gegevensverwerking en borging van privacy in het sociaal domein gecontroleerd en hoe wordt hier over gerapporteerd? En op welk niveau in de organisatie gebeurt dat, bijvoorbeeld binnen het team, de afdeling en/of (deel)gemeente)? Beschrijf (indien aanwezig) de taken en bevoegdheden van de gegevensfunctionaris over privacy in het sociaal domein.

3. Werkprocessen & triage

- Geef een korte toelichting op hoe triage² is verankerd in het werkproces, inclusief de manier waarop besluitvorming wordt vastgelegd.
- Naast het primaire werkproces in het sociaal domein is er een aantal standaard processen waarmee de burger bezwaar kan maken, zijn of haar gegevens kan inzien, opvragen of wijzigen. Geef hier aan hoe de burger hierop gewezen wordt en hoe vaak burgers gebruik maken van deze rechten. Let op: deze managementinformatie mag niet te herleiden zijn naar personen. Wijs de gemeenteraad wel op hun beperkte verantwoordelijkheid. De gemeentelijke ombudsman is degene bij wie burgers terecht kunnen voor de afhandeling van klachten.

4. Bewustwording en training

- Geef aan hoe de professionals in het sociaal domein bewust gemaakt worden van hun verantwoordelijkheid ten opzichte van het goed en zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens. Geef aan hoe er met burgers gecommuniceerd wordt over de verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein in relatie tot privacy, bijvoorbeeld een tekst op de website, een informatiefolder of tijdens het keukentafelgesprek. Beschrijf eventueel ook de rol van een ombudsfunctie op dit terrein.

¹ Zie ook Stappenplan Privacybeleid en voorbeelden van gemeenten op www.vng.nl/isd

² Meer over triage en privacy www.vng.nl/isd

- Rapporteer over de aard, omvang en afhandeling van eventuele klachten met betrekking tot gebruik van persoonsgegevens.

5. Beheer en opslag gegevens

Geef kort aan hoe u het beheer en de opslag van gegevens veilig hebt georganiseerd. Sluit daarbij aan bij het informatieveiligheidsbeleid van uw gemeente. De [Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten \(BIG\)](#) geeft gemeenten een kader en stappenplan om informatieveiligheidsbeleid uit te voeren.